



Peaminister Kristen Michal
Eesti Vabariigi Valitsus

14.oktoober 2025 nr 1-4/98

Lugupeetud peaminister

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK) kui Eesti suurim, 30 000 liiget ühendav, põllumajandus-, toidutööstuse, maa- ja metsamajanduse ettevõtjate katusorganisatsioon, **pöördub Teie poole Euroopa Komisjoni eelarve, pettusevastase võitluse ja avaliku halduse voliniku Piotr Serafini visiidi eel, et rõhutada Eesti põllumajandus- ja toidutootjate ootusi seoses eelseisvate MFF-i ja ÜPP läbirääkimistega.**

Järgmistel aastatel langetatavad otsused on määravad Euroopa Liidu toidutootmise, maaelu, bioressursside kestlikkuse ja toidujulgeoleku tuleviku osas. Põllumajandus ja toidujulgeolek on oluline osa Euroopa Liidu julgeolekust ja säilenõtkusest.

Eesti, Läti, Leedu ja Soome asuvad Euroopa Liidu idapiiril, omavad maismaapiiri agressorriigiga ning seisavad igapäevaselt silmitsi tõsisemate sõjaliste, poliitiliste, majanduslike- ja hübriidriskidega kui teised Euroopa Liidu liikmesriigid. **On strateegiliselt oluline, et meie maapiirkondades säiliks aktiivne majandus- ja sotsiaalelu, tegutseksid ettevõtjad ja elaksid inimesed, kes märkavad muutusi ning tagavad maapiirkonnas nähtava kohalolu.** Elujõulised kogukonnad, põllumajandusettevõtjad ja toidutootjad idapiiril ei tooda üksnes toitu, vaid nende kohaolek on toimiv osa Euroopa Liidu vastupanuvõimest. Järgmine MFF ja ÜPP peavad seda rolli tunnustama ning tagama, et põllumajandus ja toidutootmine Euroopa Liidu idapiiril jääb tugevaks, elujõuliseks ja turvaliseks.

1. Agressorriigiga maismaapiiri omavad riigid vajavad eraldi “Idapiiri maapiirkondade säilenõtkuse eelarvet” (*Eastern Border Rural Resilience Envelope*)

Arvestades agressorriigiga ühise piiri jagamisest tulenevaid kõrgendatud riske ja haavatavusi, kutsume täiendama ÜPP eelarvet eraldiseiseva eelarvega, et tugevdada siin piirkonnas maaelu, põllumajandust ja toidutootmist. Kuna liikmesriigid peavad suunama üha suurema osa oma riigieelarvest riigikaitse ja julgeoleku tagamiseks, on täiendav Euroopa Liidu poolne toetus põllumajandusele ja maaelu arengule idapiiririikides õigustatud ja vajalik.

2. ÜPP peab jääma tugevaks, iseseisvaks ja piisavalt rahastatud poliitikaks

Euroopa iseseisvus sõltub võimest toota toitu oma territooriumil. Seetõttu peab ÜPP jääma iseseisvaks Euroopa Liidu poliitikaks, mille eelarve ja sisu üle otsustavad liikmesriikide põllumajandusministrid ning mis on selgelt eraldiseisev ja piisavalt rahastatud, et tagada nii põllumajandus- ja toidutootjate sissetulekud kui investeeringud toidutööstuse ja biomajanduse arengusse. Kui toidutootmist hakatakse toetama ühisfondist, suurendab see bürokraatiat ning



raskendab Eesti põllumajandus- ja toidutootjatel meetmeid rakendada ja rahastada. Paljud ka käesoleva programmiperioodi üleeuroopalised meetmed on olnud formaalselt kõigile liikmesriikidele avatud, kuid nende tegelik rakendamine on osutunud väiksematele liikmesriikidele keeruliseks. Näiteks ei ole Eesti seni suutnud käivitada ühtegi promotsiooni projekti Euroopa Liidu põllumajandustoodete edendamise meetme raames, kuna nõuded ja tingimused on kujundatud pigem suurte liikmesriikide võimalusi ja struktuure silmas pidades. Selliste olukordade kordumise vältimiseks tuleb eelseisvas MFF-s tagada, et mehhanismid ja tingimused oleksid proportsionaalsed ning tagaksid võrdse juurdepääsu kõikidele liikmesriikidele. ÜPP vahendite vähendamine ca 20% võrra on vastuolus nii Euroopa Liidu aluslepingu eesmärkidega kui ka praeguse kriisiolukorra vajadustega.

3. ÜPP peab olema õiglane ning tagama, et põllumajandus- ja toidutootjatel, kes täidavad võrdseid kohustusi, on ka võrdne toetus.

Vaatamata suurimatele geopoliitilistele riskidele ning pidevalt kasvavatele kuludele saavad Balti riikide põllumajandustootjad endiselt Euroopa Liidu keskmisest madalamaid otsetoetusi. See ebaõiglane olukord tuleb järgmise MFF-i raames parandada täieliku välise konvergenksi kaudu. ÜPP peab arvestama liikmesriikide erinevaid põllumajandusstruktuure ja spetsiifilisi väljakutseid, tööjõukulusid ja sotsiaalmajanduslikke tingimusi.

4. Põllumajandus- ja toidutootjad ning nende ühistud peavad olema vabastatud planeeritavast Euroopa korporatiivtulumaksust (CORE)

Põllumajandus- ja toidutootmine on ühiskonnas elutähtsad teenused, mida ei saa käsitleda samadel tingimustel teiste sektoritega. Suuremad toidutööstused, põllumajandustootjad ja nende ühistud on maapiirkondades suurimad tööandjad, olulised eksportijad, toidujulgeoleku tagajad ning Eestis elutähtsa teenuse osutajad. Eestis vastaks CORE maksu kriteeriumidele ligikaudu 120 ettevõtet, nende hulgas mitmed toidutööstused ning põllumajandusühistud. Maksustamine CORE kaudu vähendab ettevõtjate võimekust panustada toidujulgeolekusse ning regionaalarengusse. Seetõttu tuleb põllumajandus- ja toidutootjad ning nende ühistud CORE maksustamisest välja jätta.

Käesolevale pöördumisele on lisatud Eesti, Läti, Leedu ja Soome põllumajandus- ja toidutootjate esindusorganisatsioonide ühisdeklaratsioon, mis allkirjastati Tartus 8. oktoobril 2025. Ühisdeklaratsioon rõhutab idapiiri riikide erivajadust Euroopa toidujulgeoleku, kestlikkuse ja strateegilise vastupanuvõime tagamisel.

Kordame oma soovi Teiega kohtuda, et saaksime tutvustada EPKK peamiseid seisukohti Euroopa Liidu mitmeaastase finantsraamistiku ja tuleviku ÜPP kohta.

Kerli Ats

Juhatuse esinaine
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
/allkirjastatud digitaalselt/